

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัต จะต้องส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการทำงาน ทักษะการดำรงชีวิต และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพ จากการประชุมองค์การหลักครั้งที่ 1/2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) พบว่า จากผลการเทียบมาตรฐานของการจัดการศึกษาในระดับอาเซียน ประเทศไทยมีผลการจัดการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 8 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ โดยพบปัญหาที่เกิดขึ้นคือ (1) นักเรียนคิดไม่เป็นวิเคราะห์ไม่ได้ขาดทักษะชีวิต อัดแน่นเนื้อหาวิชาการมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยตนเอง (2) นักเรียนมีภาระงานการบ้านมากเกินไปหรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้านและ (3) นักเรียนเครียดและต้องเรียนพิเศษมาก เพราะกลัวเรียนไม่เก่งเหมือนเพื่อน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน ทางโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาที่จำเป็น ให้แก่นักเรียนวันละ 7-8 ชั่วโมงแต่นักเรียนก็ยังขาดทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการเรียนในอนาคตเป็นอย่างมากซึ่งในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถนำมาเทียบเคียงกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้

ดังนั้นทางรัฐบาลจึงได้มีการประชุมหารือเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและได้หาแนวทางในการยกระดับการศึกษาของประเทศไทยขึ้น โดยได้กำหนดนโยบาย ที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาขึ้นทั้งหมด 17 โครงการ และหนึ่งใน 17 โครงการนั้นคือ โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ได้กำหนดคู่มือแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาย่างเป็นรูปธรรม คือ การลดเวลาเรียนภาควิชาการลงให้เด็กได้เรียนรู้ถึงเวลา 14.30 น. การลดเวลาเรียนนี้จะต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่นักเรียนควรจะได้เรียนรู้และหลังจากเวลา 14.30 น. นั้นทางโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมที่เกิดจากความสนใจของนักเรียนหรือตามความถนัดของนักเรียน โดยที่โรงเรียนยังคงเลิกตามเวลาปกติ คือ เวลา 16.00 น. การกำหนดโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้สูงขึ้น เพราะเชื่อว่าการที่นักเรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ สิ่งที่เกิดขึ้นจะเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรงจากสภาพจริงที่ได้สัมผัส ดังนั้น โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้นักเรียนได้ปฏิบัติและควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายและช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพ และความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความพิเศษมี

ความสามารถในแบบฉบับของตนเอง ในการจัดกิจกรรม ไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะนักเรียนห้องเดียวกันหรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมอาจจะศึกษา หรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัยอาจจะเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาและช่วยเพิ่มทักษะการใช้ชีวิตให้กับนักเรียนต่อไปในอนาคต

โรงเรียนบ้านสถาน ตำบลสถาน อำเภอนาน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปัจจุบันมีผู้บริหาร 1 คน ข้าราชการครู 7 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน และมีนักเรียนทั้งหมด 58 คน (โรงเรียนบ้านสถาน. 2560) โดยในปี 2558 ได้รับนโยบายโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในการจัดกิจกรรมตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียนดังนี้

1. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการทักษะงาน ทักษะชีวิต
2. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการทักษะงาน ทักษะอาชีพ
3. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยกิจกรรมทั้งหมดจัดขึ้นตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนและปัจจุบันทางโรงเรียนบ้านสถานได้จัดกิจกรรมตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามนโยบายของทางรัฐบาลเป็นเวลา 3 ปีการศึกษาแล้ว ได้รับการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ นั้นไม่ว่าจะเป็นโครงการเล็กหรือโครงการใหญ่จะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานเพราะการประเมินผลการดำเนินงานจะทำให้ทราบถึงผลของการดำเนินงานที่ได้ทำมาแล้วว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไร โดยอัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552) ได้กล่าวในบทความเรื่องการประเมินโครงการ ว่าการประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ ถือเป็นองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่จำเป็น และจะต้องเลือกใช้ประเภทและรูปแบบการประเมินที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาโครงการนั้นต่อไป ด้วยเหตุนี้แม้การประเมินโครงการจะเกิดขึ้นหลังจากการวางแผนและการนำไปปฏิบัติ แต่ในอีกมุมหนึ่ง การประเมินโครงการ ก็ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินโครงการในวงจรต่อไปนั่นเองจากบทความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการประเมินโครงการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของโครงการซึ่งการประเมินโครงการนี้สามารถดำเนินงานได้ ตั้งแต่ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ซึ่งในการประเมินแต่ละขั้นตอนนี้จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการมาใช้ประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน

ในแต่ละขั้นตอน ว่าควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานอย่างไร เพื่อที่จะได้ ผลการดำเนินงานที่ตรง ตามวัตถุประสงค์ ที่ได้ตั้งไว้ ถ้าตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ก็จะนำผลการประเมิน การดำเนินงานมาทำการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป และถ้าเกิดว่าผลการประเมินไม่ ตรงไปตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการก็สามารถที่จะยุติโครงการนั้นได้อย่างทันท่วงที ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประเมินโครงการนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะควรที่จะดำเนินการเพราะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจต่อการดำเนินโครงการต่อไปหรือควรจะยุติโครงการในการประเมินแต่ละโครงการจะมีรูปแบบการประเมินที่หลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้ประเมินสามารถเลือกและประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทที่ศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินที่ เน้นการตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นจากโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นหรือไม่และ เป็นการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายกับการดำเนินงานและผลผลิตว่ามีความสอดคล้อง กันหรือไม่ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป

ดังนั้นการประเมินโครงการต้องคำนึงถึงความถูกต้องมีกระบวนการ ที่เชื่อถือได้จะทำให้ผู้ใช้ ผลการประเมินมีสารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพของโครงการหรือตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พงษ์เทพ จิระโร. 2554: 8) สอดคล้องกับแนวคิดของ พิเชิต ฤทธิจรรณ (2555: 65) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบหรือชี้แจงถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของโครงการซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ อาจกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการนับว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพของโครงการ เนื่องจากการประเมิน โครงการเป็นการตัดสินใจคุณค่าของหลักการและเหตุผล นโยบาย วัตถุประสงค์ ความพร้อมของ ทรัพยากร กิจกรรมหรือวิธีการดำเนินงาน ผลผลิต และผลต่อเนื่องของโครงการ (ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. 2556: 11) นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องทราบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคของโครงการที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุง หรือ เปลี่ยนแปลงแก้ไข การดำเนินโครงการ ให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการของผู้บริหาร (พิเชิต ฤทธิจรรณ. 2555: 77) นอกจากนี้ ศิริเดช สุชีวะ และเพชร พิพัฒน์สันติกุล (2555: 7) ได้กล่าวว่าเป้าหมายของ การประเมินผลการดำเนินโครงการที่สำคัญ นอกจากมุ่งศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตาม โครงการตามความคาดหวังของโครงการแล้ว ยังต้องพิจารณาอย่างรอบด้านถึงผลกระทบจากการ ดำเนินงานโครงการด้วย เพื่อให้การประเมินนั้นได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับโครงการตลอดจนความคงอยู่ของโครงการหลังจากการประเมินไปแล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้น โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบ้านสถาน จะต้องมีการ ติดตามประเมินผลโครงการเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตามหลักการของโครงการภายหลังการดำเนิน โครงการแล้ว เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล ได้มาตรฐานและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้วยเหตุนี้ผู้ประเมินจึงทำการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบ้านสถานโดยใช้รูปแบบ CIPP_{TEST} เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความสมเหตุสมผลครอบคลุมการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ในส่วนของผลผลิตพิจารณาในด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโยงความรู้ มีการพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้น จนเสร็จสิ้นโครงการอย่างรอบคอบ (รัตนะ บัวสนธิ์, 2556) โดยผลของการประเมินที่ได้จากการประเมินครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาปรับปรุง และเสริมจุดแข็งของโครงการและส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ในระยะยาว จะได้มีทักษะในการเรียนและการดำเนินชีวิต ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบ้านสถาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการ
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ ในด้านผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโยงการเรียนรู้

ขอบเขตของการประเมิน

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2560 ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1) ผู้บริหาร 1 คน
 - 2) ข้าราชการครู 7 คน
 - 3) ครูอัตราจ้าง 1 คน
 - 4) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน (ไม่นับรวมผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนครูผู้สอน)
 - 5) ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 48 คน
 - 6) นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 27 คน

รวมทั้งสิ้น 91 คน

2. ขอบเขตด้านการประเมินเนื้อหา

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model และต่อมาขยายผลที่ผลิตเป็น IEST อีก (Stufflebeam, 2008; Stufflebeam & Shinkfield, 2007: 325-352) จึงเป็น CIPP_{IEST} Model ประกอบด้วย ด้านบริบท (context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดความรู้ (Transportability Evaluation) มาเป็นรูปแบบในการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบ้านสถาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอบเขตการประเมิน

ขอบเขตการประเมิน	ประเด็นการประเมิน
1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)	วัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบาย ความต้องการของหน่วยงาน สังคม
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	คน บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอก ระดับความรู้ความเข้าใจ สภาพดำเนินงาน ตามโครงการที่เกิดกับผู้เกี่ยวข้อง เพิ่มเติมคุณภาพโครงการ (การจัดการเรียนการสอน คุณภาพการร่วมกิจกรรม) และคุณภาพนักเรียนที่เพิ่มเติมจากวัตถุประสงค์ของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Process Evaluation) ในด้านผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดการเรียนรู้	การดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน
4.1 ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation)	ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนภายหลังการจบการศึกษา การสร้างองค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน การเป็นที่ยอมรับจากชุมชน การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอก
4.2 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)	ประสิทธิภาพด้านการจัดการ ประสิทธิภาพด้านการสร้างความสัมพันธ์ ประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานที่คุ้มค่า ความพึงพอใจในการดำเนินงาน

4.3 ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation)	การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการพัฒนา งาน การประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ไปสู่งานอื่นๆ การทำงานเป็นทีม ข้อเสนอแนะ วิธีการ แนวปฏิบัติที่ได้จากโครงการ ที่นำไปสู่ ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้ โครงการดำเนินต่อไป
4.4 ด้านการถ่ายทอดความรู้ (Transportability Evaluation)	เป็นที่ปรึกษาด้านหลักสูตรและการสอน การปรับปรุงและการนำไปใช้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ใหม่ การขยายผลหรือต่อยอดแนวคิดจากการจัด โครงการ การปรับความรู้ให้เหมาะสมกับองค์กร ภายนอกการปรับกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา

3. ระยะเวลาการประเมิน ได้แก่ ปีการศึกษา 2560 คือ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2560 ถึง 31 มีนาคม 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนบ้านสถาน จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยจะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นหลัก ครูผู้สอนมีหน้าที่ คอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการดำเนินงานเท่านั้น ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการจะให้ ผู้เรียนทำการเรียนในเนื้อหาวิชาพื้นฐานให้แล้วเสร็จในเวลา 14.30 น. และหลังจากเวลานี้จะให้ผู้เรียน ได้ทำกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจและถนัด เพื่อเป็นการส่งเสริมและเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ทักษะชีวิตทักษะการแก้ปัญหาการทำงานเป็นทีมสร้างเสริมคุณลักษณะค่านิยมที่พึงามและ ความมีน้ำใจต่อกัน และทางโรงเรียนบ้านสถานได้นำนโยบายโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้มา ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

หมวดที่ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร) มีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรม แขนงแผน กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

หมวดที่ 2 สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ มีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมนิทานแสนสนุก กิจกรรมสำนวนชวนคิด กิจกรรมยอดนักอ่าน กิจกรรมสนุกกับเกม กิจกรรมสนุกกับจำนวน กิจกรรมโดมิโน กิจกรรมปริศนาคำทาย กิจกรรมต่อศัพท์จับคำ และกิจกรรมบิงโก

หมวดที่ 3 สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม มีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมนิทานอีสป

กิจกรรมนิทานพื้นบ้าน กิจกรรมเรื่องเล่าชาดก กิจกรรมธรรมศึกษา กิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะ และค่านิยม กิจกรรมสวดมนต์สุดสัปดาห์นำพาความสุขใจ และกิจกรรมจิตอาสา พี่สอนน้องร้องเล่า นิทาน

หมวดที่ 4 สร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต มีกิจกรรมดังนี้
กิจกรรมทักษะกีฬา เช่น เทเบิลเทนนิส เปตอง เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล ฟุตซอล กิจกรรม
สวนเกษตร โครงการอาชีพ กิจกรรมสวนสมุนไพร กิจกรรมเด็กดีศรีสถาน กิจกรรมการสร้างสรรค
นวัตกรรม และกิจกรรมนันทนาการประดิษฐ์

2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย
การดำเนินงานและผลผลิตตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบ้านสถาน โดยเริ่มตั้งแต่
การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้านจุดมุ่งหมายด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อนำ
ข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนเป็นกระบวนการ
รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP_{EST} Model ซึ่งเป็น
รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam (Stufflebeam. 2008; Stufflebeam & Shinkfield.
2007:325-352) ข้อมูลที่นำมาประเมินมีทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบความเหมาะสมของ
หลักการและเหตุผล และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับหลักการและเหตุผล

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้
ในการดำเนินการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำ
ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อันจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่
กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับด้าน
กระบวนการดำเนินงาน การประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อให้ทราบว่ามีความ
เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมการพัฒนา
บุคลากร และการติดตามประเมินผลว่า ได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงาน
หรือผลการดำเนินการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุด
โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจต่อ
ผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

4.1) การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบ
ความก้าวหน้าของนักเรียน ในด้านการนำความรู้ไปใช้เรียน การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2) การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) หมายถึง

การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนสอนตามโครงการได้ 1 ภาคเรียนคือ 1/2560 ซึ่งประเมินในด้านความมั่นใจในการเรียนรู้ และประสิทธิผลด้านการจัดการทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3) การประเมินด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโครงการหลังร่วมโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา และประเมินการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต

4.4) การประเมินด้านการถ่ายทอดความรู้ (Transportability Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายทอดความรู้หรือขยายองค์ความรู้ไปสู่ผู้อื่น และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้กับครูผู้สอน เพื่อนักเรียนและกับผู้ปกครอง

5. ข้าราชการครู หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนบ้านสถานตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คน

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 48 คน

7. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนให้เข้ามาเป็นกรรมการในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คน (ไม่นับรวมผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนครูผู้สอน)

8. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2560 ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 48 คน

9. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

11. ครูอัตราจ้าง หมายถึง ครูที่จ้างชั่วคราวด้วยงบประมาณในโครงการต่าง ๆ จากส่วนราชการที่จัดสรรให้ และจากงบประมาณอื่น จำนวน 1 คน

12. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนบ้านสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
3. เพื่อนำผลการประเมินโครงการเชิงระบบเสนอต่อผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุง พัฒนารูปแบบการบริหารโครงการและการนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติในสภาพการณ์ที่สถานศึกษาต้องการ
4. เพื่อเป็นรูปแบบในการประเมินผลโครงการในระยะต่อไป หรือโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน